

FESTES NADALENQUES (IX)

"LES FESTES"

Com és habitual en aquestes dates, publicam el número de la nostra revista dedicat a l'anàlisi de les festes nadalenques a la nostra comunitat. Us recordam que podeu consultar els *Quaderns Gadeso* n°29, 45, 64, 85, 113, 134, 156 i 179, dedicats a la temàtica i publicats cada mes de desembre des de l'any 2003.

En aquest número analitzam no només les despeses nadalenques previstes per persona, sinó que realitzam una anàlisi molt més acurada, fins arribar a com afecta la crisi a cada un dels segments de la nostra societat. Com es podrà comprovar, una cosa és que es percebi canvis globals de les despeses a les festes nadalenques, i una altra ben distinta és a quins capítols afecten de manera més significativa aquests canvis.

Però, a més, resulta molt rellevant conèixer com la crisi afecta de manera desigual a les persones i famílies segons sigui la seva classe social. I això no només en referència a la seva despesa global, sinó també en la distribució interna d'aquesta despesa (menjars, regals...). Els resultats globals han estat ponderats pel pes poblacional de cada classe social. Finalment, també analitzam com els ciutadans de la nostra comunitat perceben aquestes festes.

En aquest número no es fa l'habitual anàlisi diferenciat per illes perquè els comportaments són pràcticament idèntics a totes les Balears.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: desembre 2011

ELS EFECTES DE LA CRISI CONTINUEN PRESENTS

La taula número 1 ens mostra com els efectes de la **crisi socioeconòmica** actual continuen influint de manera rellevant sobre les despeses nadalenques.

Així doncs, el consum durant les festes segueix la tendència a la baixa dels anys anteriors. En qualsevol cas, enguany el descens no és tant rellevant i es situa en el 4,6%, el que suposa que la **despesa total** prevista per habitant a la nostra comunitat és de 636 euros. Cal afegir que, com és habitual, aquesta despesa prevista és lleugerament superior a la del conjunt d'Espanya (segons les darreres dades

publicades per FUCI).

Si l'analitzam per capítols, veiem com les úniques partides que augmenten en relació a l'any passat són els **regals dels fills** i, de manera més rellevant, l'ítem **varis** (que es refereix fonamentalment a la compra de loteria). La resta disminueixen, especialment els **altres regals** i la **roba**.

A la taula núm. 2 queda palès que, malgrat la situació de crisi, les partides destinades a **regals** ocupen llocs preferents dins la distribució interna de la despesa nadalenca, així com les que es fan en el **menjar**.

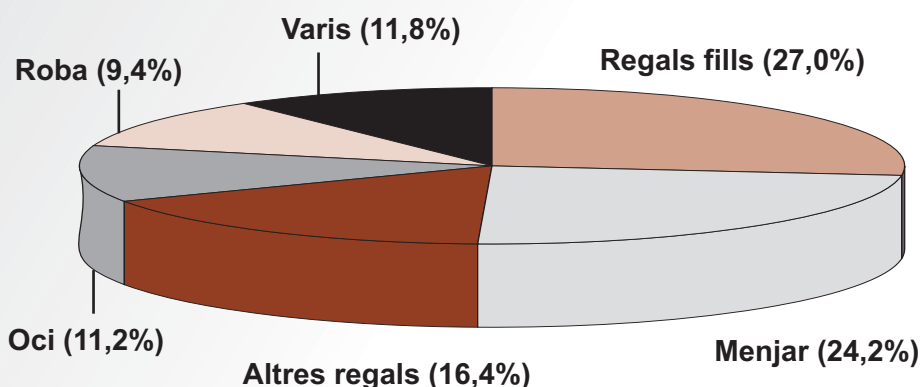
DESPESES NADALENQUES PER PERSONA (EN €) I VARIACIÓ RESPECTE EL 2010 (EN %)

TOTAL	Regals fills	Menjar	Altres regals	Oci	Roba	Varis
636	172	154	104	71	60	75
-4,6%	+1,2%	-0,6%	-18,3%	-5,6%	-11,7%	+6,7%

TAULA N°1

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

DISTRIBUCIÓ DE LES DESPESES NADALENQUES (EN %)

TAULA N°2

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

LA INFLUÈNCIA DE LA CLASSE SOCIAL

Com es podrà comprovar a les pàgines següents, la crisi no afecta a tots per igual o, més col·loquialment "no plou igual per a tots". Per aquest motiu, oferim unes anàlisis que permeten conèixer com afecta aquesta crisi a cada una de les classes socials.

Així doncs, oferim com a referència una aproximació socioeconòmica a les tipologies de les diverses classes socials, considerant que aquestes no es defineixen per temes purament econòmics i que, naturalment, pot haver-hi col·lectius englobats en diverses classes socials.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA N°3 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	- Grans empresaris
- Joves sense formació	- Miteuristes	- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Rendistes:
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Immobiliaris
	- Pensionistes	- Treballadors autònoms		- Capital
				- Alts directius

La primera dada que crida l'atenció quan observam la taula número 4 és que la despesa prevista per les denominades classes altes és quasi **6 vegades superior** a la despesa de les persones que pertanyen a la classe baixa. Hem de pensar que dins aquesta classe baixa hi trobam joves sense formació, immigrants sense xarxa social, aturats de llarga durada, famílies amb tots els seus membre en situació d'atur...

Com es pot comprovar, a la gràfica hi hem dibuixat dues divisions que hem considerat significatives: el gran salt que hi ha entre les classes baixes, que efectuaran una despesa mitjana de **242 euros**, i les persones de classe mitjana i mitjana baixa, que es mouran al voltant dels **515-641 euros**.

La segona gran bretxa es situa entre aquests darrers i les classes alta i mitjana alta, que es gastaran **més de mil euros** durant les festes nadalenques (despesa que augmenta entre la classe alta en referència a 2010).

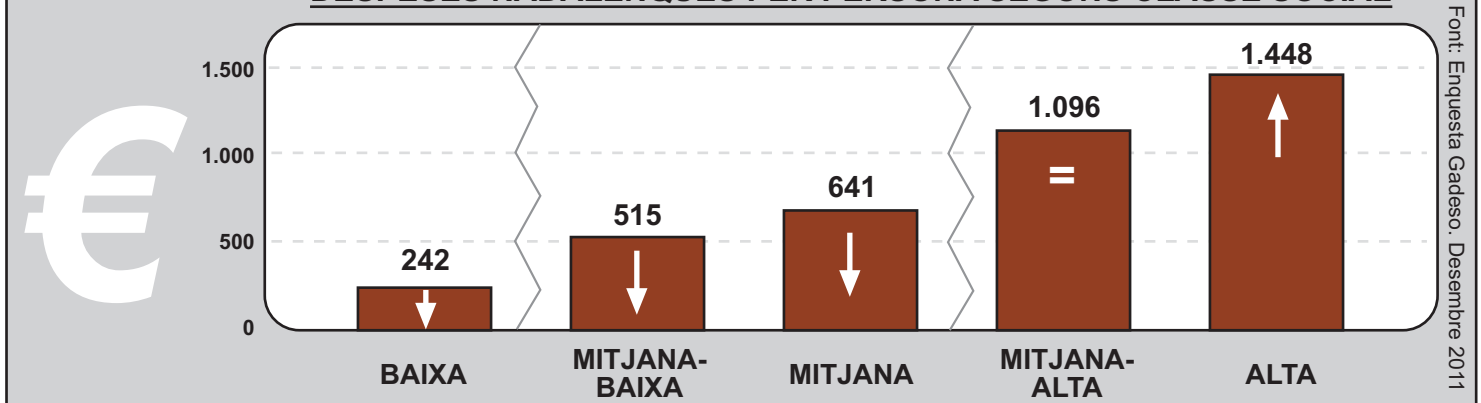
De totes aquestes xifres es pot deduir que la crisi està configurant una **societat "dual"**: és a dir, col·lectius (persones i famílies) excloses o en risc d'exclusió (classe baixa i classe mitjana-baixa); i col·lectius que no pareixen ser afectats de manera significativa per la crisi (classe mitjana-alta i alta).

Enmig d'aquests dos extrems, hi trobam la **classe mitjana**, que es troba en una posició més propera a la classe mitjana-baixa que a la classe mitjana-alta, el que demostra que la crisi està afectant també a aquestes persones, especialment en una pèrdua de capacitat de consum, fonamentalment per la seva situació sociolaboral, que, com a mínim, provoca **inseguretats i incerteses**.

Per últim, cal afegir també un factor determinant que ja fa estona que es dona i que afecta especialment a la classe mitjana: la **disminució** dràstica per part de les entitats financeres **dels crèdits al consum**.

TAULA N°4

DESPESES NADALENQUES PER PERSONA SEGONS CLASSE SOCIAL

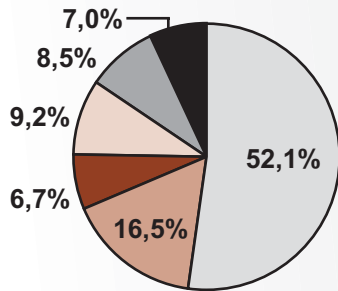
LA VARIACIÓ EN LA DESPESA

A continuació es desglossen les despeses nadalenques per cada una de les classes socials explicades a la pàgina anterior. Concretament, s'analitza quin pes té cada un dels capítols, segons la següent llegenda:

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

TAULA N°5

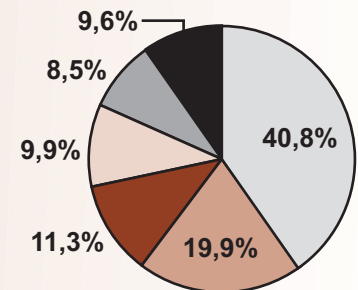
CLASSE BAIXA

Una sola mirada a la gràfica adjunta ens permet deduir que el capítol bàsic de les despeses nadalenques a les denominades classes baixes és el menjar, que suposa més de la meitat del pressupost previst per aquestes festes. Conseqüentment, són inferiors a la mitjana la resta de les despeses analitzades, especialment les referides als regals, ja siguin per als fills o per a altres persones.

TAULA N°6

CLASSE MITJANA-BAIXA

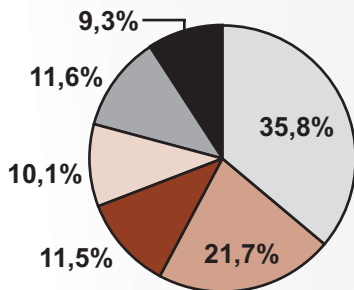
En aquest grup el menjar també és el principal capítol de despesa, encara que perd pes relatiu en comparació amb l'any passat. Per part seva, els regals (a fills o a altres persones) representen més del 30% de la "cistella" nadalenca, el que suposa un augment percentual en comparació amb l'any 2010. La resta de capítols de despesa són minoritaris, situant-se cada un per sota del 10% del pressupost.

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

TAULA N°7

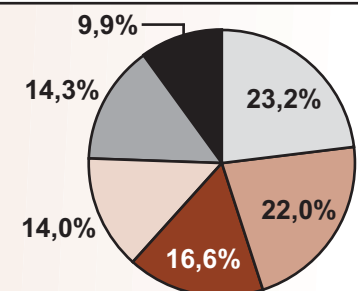
CLASSE MITJANA

Dins els col·lectius englobats dins la classe mitjana s'observa un lleuger augment de la despesa destinada als regals dels fills, en detriment sobretot dels regals destinats a altres persones. El pressupost en menjar, encara que perdi pes percentual en relació a 2010, continua sent majoritari i es situa proper al 36%. Cal destacar també l'increment del capítol de varis, fonamentalment degut a la compra de loteria.

TAULA N°8

CLASSE MITJANA-ALTA

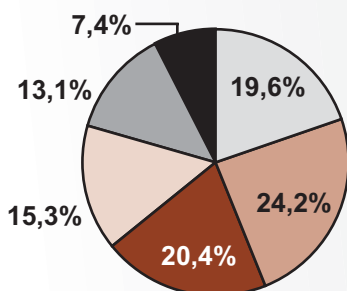
Com es pot veure a la gràfica adjunta, la distribució percentual de les despeses nadalenques de les classes mitjanes-altes és més equilibrat que els anteriors. El menjar continua sent el principal capítol de despesa, seguit d'aprop pels regals dels fills, que augmenten el seu pes percentual en comparació amb 2010. Les despeses en altres regals experimenten una significativa disminució (més de tres punts percentuals).

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2011

TAULA N°9

CLASSE ALTA

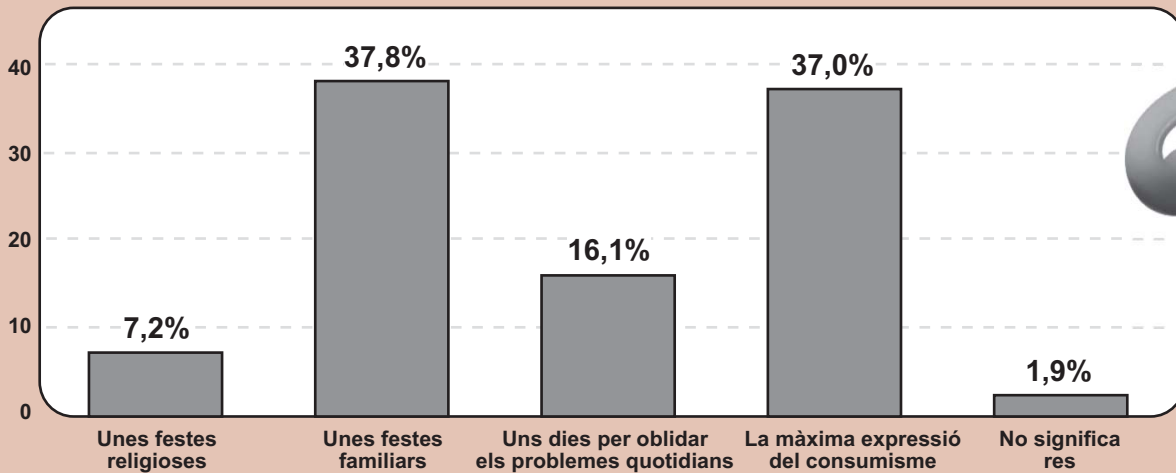
Dins d'aquest col·lectiu, el primer que crida l'atenció és el canvi de tendència: el menjar deixa de ser el capítol més important dins la despesa nadalenca i és superat pels regals que es fan als fills i pel capítol altres regals, ambdós amb percentatges superiors al 20%. Això no significa que les classes altes destinin pocs doblers al menjar, doncs en nivells absoluts, la despesa és superior a les classes baixes i mitjanes.

¿QUÈ SÓN LES FESTES NADALENQUES?

Una anàlisi de la taula número 10 permet deduir que les festes nadalenques a les Illes Balears (i també a Espanya en general) s'estan "secularitzant". És a dir, que es generalitza la percepció consumista i familiar d'aquestes festes, i cada cop perd més pes la vessant religiosa del Nadal.

TAULA N°10

SIGNIFICAT DE LES FESTES NADALENQUES

Font: Baròmetres Gadeso. Desembre 2011

La taula anterior reflecteix les percepcions dels ciutadans i ciutadanes de Balears envers les festes nadalenques. Com s'ha dit abans, ja fa temps que s'observa una tendència a la **secularització** de les festes nadalenques: el fet religiós perd cada cop més pes dins la nostra societat, en favor de les vessants **familiar** i **de consum**.

Així doncs, una majoria dels entrevistats creu que, fonamentalment, aquestes són unes festes per **passar amb la família**, si bé un creixent percentatge opina que

simplement són la màxima expressió del **consumisme**, que quasi ens obliga a gastar grans sumes de doblers en regals i celebracions.

Per altra banda, augmenten els que consideren el Nadal com uns dies per **oblidar els problemes quotidians**. Aquesta opinió cada cop més extesa està clarament influenciada per la situació actual de crisi, causant del continuat descens de la despesa nadalenca que hem analitzat al llarg d'aquest Quadern.

www.gadeso.org

DOSSIERS SOBRE EL CONSUM NADALENC

N°400: "Estudio sobre el consumo navideño 2011". (DELOITTE)

N°401: "Hábitos de consumo de los españoles. Navidad 2011". (FUCI)

La Fundació Gadeso us desitja un
BON NADAL...
...I UN MILLOR ANY NOU
(SI ÉS POSSIBLE)

Fundació **GADESO**: C/Ter n°14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org
Dipòsit legal: PM-436-2011

